

Quan els migrants es van tancar a les esglésies

Dg, 27/10/2019 per Catalunya Religió

[*\(Joan Montblanc -Càritas Barcelona\)*](#) El 20 de gener de 2001 desenes de migrants van celebrar una assemblea multitudinària a Plaça Catalunya en protesta per l'imminent entrada en vigor de la Llei d'estrangeria que va desembocar en la històrica tancada a les parròquies. Aquella nit **Josep Vidal** va obrir les portes de l'església del Pi per acollir centenars de persones que van iniciar una vaga de fam en demanda de la derogació de la llei i la regularització de la seva situació. Posteriorment **Deulofeu** va obrir l'església de Sant Agustí i els dies posteriors s'hi van sumar fins a una desena a Barcelona i Cornellà de Llobregat, on s'arribarien a acollir més d'un miler de vaguistes, afegint-se a partir de mitjans de febrer l'església de Sant Pau amb una tancada de dones. Des del primer dia, Càritas va actuar per atendre les necessitats bàsiques de les persones tancades i el seu paper va ser clau en la resolució del procés.

Quin era el context?

La Llei d'estrangeria aprovada el gener del 2000, i que havia d'entrar en vigor el 23 de gener de 2001, eliminava alguns dels drets que fins llavors havien tingut els migrants, especialment el de regularització a partir de dos anys d'estada al país. A més, ampliava les causes per les quals es podia procedir a l'expulsió dels que es trobessin en situació irregular, condemnant a la marginalitat i clandestinitat milers de persones. El fracàs dels processos extraordinaris de regularització de l'any 2000, que només a Catalunya havien deixat fora unes 34.000 persones, i l'alarma generada per les amenaces d'expulsió a mesura que s'apropava el dia de la seva aplicació, van estar en la base de la protesta que es va sostenir a les esglésies.

L'actuació de Càritas a les parròquies

La situació que es va generar a l'interior d'aquestes amb l'allau de centenars de persones no va ser fàcil de gestionar. Càritas va iniciar els primers dies col·lectes per ajudar els concentrats mentre durava la protesta. A partir del 8 de febrer, data

en què la majoria van abandonar la vaga de fam, aquesta ajuda es va estendre també als aliments. Junt amb d'altres entitats i persones solidàries van establir una logística bàsica per fer que l'estada transcorregués en les condicions més dignes possibles i van fer crides a la recerca de voluntaris per cobrir torns a les esglésies, recollir signatures de suport, organitzar activitats com els cursos de formació de llengua, així com per cobrir necessitats més especialitzades d'infermeria, traducció, assessorament jurídic, treball social, etc.

En un manifest conjunt de Càritas amb [Justícia i Pau](#) i [Mans Unides](#) es va denunciar la retallada de dret que suposava la nova Llei d'estrangeria, es va demanar a les administracions una sortida negociada al problema de les tancades i es va fer una crida a l'acollida i la solidaritat per part de la societat, convocant a la gran manifestació del 4 de febrer a Barcelona organitzada per nombrosos col·lectius agrupats dins de la Plataforma de Suport. L'èxit d'aquesta, amb la participació d'unes 50.000 persones, va suposar l'inici de les negociacions entre les administracions i els tancats, els quals van demanar que Càritas i les altres dues entitats fessin de mediadores. Els acords del 8 de març de 2001, on es va aconseguir la promesa de regulació col·lectiva de les persones tancades, van fer possible la fi de la protesta, quaranta set dies després d'haver-se iniciat.

Tot i la fi, dies després moltes d'aquestes persones continuaven dormint a les esglésies per la manca d'allotjaments i Càritas va haver d'assumir aquesta problemàtica junt amb l'entitat Ibn Batuta i Iniciatives Solidàries, acollint-les provisionalment fins que es revisessin els seus expedients de regulació a pensions, habitatges i albergs com el de La Conreria a Tiana i Cabrera de Mar. Per aquest, el Programa de Migració de Càritas va obrir a la parròquia de Sant Agustí un punt d'atenció amb treballadores socials per resoldre les demandes, atenent fins el 8 de juny de forma individualitzada 579 persones a partir de 2.022 entrevistes, rebent ajuts per l'allotjament un total de 444, la majoria provinents de Pakistan, Bangladesh i l'Índia. El 12 de juny de 2001 els immigrants van rebre a l'església del Pi la notificació del permís de residència per més de 900 persones que havien participat a les protestes. Tot i l'ambient festiu i d'enorme alegria que es va viure aquell dia, els problemes de centenars de migrants no van acabar-se.

El problema continua

Poques setmanes després que es resolgués la situació de la majoria dels tancats a les parròquies, un nou conflicte va esclatar amb el grup de persones subsaharianes que des del mes de maig dormien a Plaça Catalunya en haver estat traslladades des de Canàries pel govern espanyol amb ordre d'expulsió. L'estiu del 2001 l'Ajuntament de Barcelona va decidir desallotjar-los d'aquesta plaça i posteriorment també de la Plaça André Malraux on s'havien refugiat unes 415 persones i on ja s'hi havia sumat un nombrós grup de persones d'origen magribí. La Creu Roja i diverses entitats, sindicats i partits van allotjar molts dels que no havien estat detinguts i van arribar a un acord amb l'Ajuntament i la Generalitat per donar resposta a les necessitats d'aquestes persones. Aquests van encarregar de nou a Càritas i la Creu Roja l'atenció social d'aquest col·lectiu.

Aquest dispositiu urgent d'acollida temporal va iniciar-se el 24 d'agost de 2001 i no va finalitzar fins el 7 de febrer de l'any següent. Un total de 148 persones van ser ateses per un equip de més de dotze persones a la seu de Plaça Nova amb l'objectiu de cobrir necessitats bàsiques d'allotjament, alimentació i vestimenta, acompanyar-los en l'assessorament legal per regularitzar la seva situació i en la

formació per potenciar la seva autonomia i capacitats personals. Tot i l'assoliment de bona part d'aquestes necessitats bàsiques i formatives, el 82% d'aquestes persones no van ser regularitzades per les administracions, un factor fonamental perquè la resta de problemàtiques haguessin pogut entrar en vies de solució, especialment pel que fa a accedir a un lloc de treball i obtenir els mínims recursos per ser autosuficients. Aquesta realitat que es repeteix cíclicament xoca frontalment amb les possibilitats de molts projectes d'atenció i especialment amb la frustració de les expectatives amb què aquestes persones han arribat durant dècades al nostre país en el seu objectiu de millorar personalment les seves vides o ajudar les seves famílies al país d'origen.